

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Медицински факултет

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА НА КОНКУРС ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ

Извјештај комисије сачињава се у складу са:

1. Законом о високом образовању („Службени Гласник Републике Српске”, број: 67/20)
2. Правилником о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени Гласник Републике Српске”, број: 69/23)
3. Правилником о поступку за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна и сарадничка звања на Универзитету у Бањој Луци, број: 02/04-3.2592-3-1/23 од 30.11.2023. године.

I. ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке:

Одлука Сената Универзитета у Бањој Луци, број: 02/04-3.1453-25/24, од 04.07.2024. године

Датум и мјесто објављивања конкурса:

Дневни лист "Глас Српске" од 17.07.2024. године и интернет страница Универзитета у Бањој Луци <https://unibl.org/uploads/files/strane/konkursi/konkurs-jul-2024.pdf>

Назив факултета:

Медицински факултет

Ужа научна област:

Социјална фармација и фармацеутска пракса

Академско звање у које се кандидат бира:

Наставник

Број кандидата који се бирају

1 (један)

Број пријављених кандидата

1 (један)

САСТАВ КОМИСИЈЕ			
1	Стоисављевић Шатара Свјетлана	редовни професор	Фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија
	Презиме и име	Звање	Ужа научна област
	Универзитет у Бањој Луци, Медицински факултет		ПРЕДСЈЕДНИК
	Установа у којој је запослен(а)		Функција у комисији
2	Касагић-Вујановић Ирена	ванредни професор	Аналитика лијекова
	Презиме и име	Звање	Ужа научна област
	Универзитет у Бањој Луци, Медицински факултет		ЧЛАН
	Установа у којој је запослен(а)		Функција у комисији

3	Маринковић Валентина	редовни професор	Социјална фармација и истраживање фармацеутске праксе
	Презиме и име	Звање	Ужа научна област
	Универзитет у Београду, Фармацеутски факултет		ЧЛАН
	Установа у којој је запослен(а)		Функција у комисији

Пријављени кандидати	
1	Ванда Марковић-Пековић

II. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА

Први кандидат	
а) Основни биографски подаци:	
Ванда (Антун, Мирослава) Марковић-Пековић	Бања Лука, 25.3.1964. године
Име (име оба родитеља) и презиме	Датум и мјесто рођења
РО Клиничко медицински центар, Бања Лука (1987-1990) Апотекарска установа Бања Лука (1990-2000) ЗУ Омега медика, Бања Лука (2002-2003) Фонд здравственог осиграња Републике Српске (2003-2004) Министарство здравља и социјалне заштите у Влади Републике Српске (2006-2019; 2000-2002) Универзитет у Бањој Луци, Медицински факултет (2019-сада)	
Установе у којима је био запослен	
магистар фармације у болничкој и јавној апотеци самостални стручни сарадник за фармацеутику виши стручни сарадник за регистрацију лијекова помоћник министра за фармацију	
Радна мјеста	
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима	
б) Дипломе и звања:	
Основне студије / студије I циклуса:	
Фармацеутско-биокемијски факултет	дипломирани инжењер фармације
Назив институције	Звање
Загреб, 1987	3,40
Мјесто и година завршетка	Просјечна оцјена из цијелог студија
Постдипломске студије / студије II циклуса:	
Универзитет у Бањој Луци, Медицински факултет	магистар фармацеутских наука
Назив институције	Звање
Бања Лука, 2008	Фармакоепидемиолошка анализа употребе лијекова са позитивне листе лијекова Фонда здравственог осигурања Републике Српске у периоду 2002-2006
Мјесто и година завршетка	Наслов завршног рада
Фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија	9,82
Научна област/умјетничка област (подаци из дипломе)	Просјечна оцјена

Докторат / студије III циклуса	
Универзитет у Бањој Луци, Медицински факултет	Бања Лука, 2013
Назив институције	Мјесто и година одбране докторске дисертације
Употреба лијекова у геријатријекој популацији Републике Српске-структура, полифармација и потенцијалне интеракције	
Назив докторске дисертације	
Фармакологија и токсикологија	
Научна област/умјетничка област (подаци из дипломе)	
Универзитет у Бањој Луци Медицински факултет, доцент, 2015	
Универзитет у Бањој Луци Медицински факултет, доцент, 2020	
Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звања, година избора)	

III. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

в) Наставни рад и доказане наставничке способности

<p>Квалитет педагошког рада</p> <p>(Навести податке о одржаном приступном предавању - датум и мјесто одржавања, као и податак да ли је кандидат успјешно одржао приступно предавање)</p>

<p>Вредновање наставничких способности</p> <p>(Навести податке о спроведеном анкетирању студената, током цјелокупног претходног изборног периода уколико је исто спроведено или позитивну оцјену од стране високошколске установе)</p>		
Академска година	Назив предмета	Оцјена
2021/2022	Организација фармацеутске дјелатности	4.79
	Фармацеутска етика и деонтологија	4.6
	Етика и деонтологија у фармацији	4.8
2022/2023	Увод у фармацију	4.53
		Укупна просјечна оцјена:
		Број бодова:
		4.68
		9.4

г) Научноистраживачки рад

Научноистраживачки рад	
научни рад објављен у истакнутом научном часопису међународног значаја (10 бодова)	
Наслов публикације	бод

1	<p>Godman B, Hill A, Simoen S, Kurdi A, Gulbinović J, Martin AP, Timoney A, Gotham D, Wale J, Bochenek T, Rothe C, Hoxha I, Malaj A, Hierländer C, Sauermann r, Hamelinck W, Mitkova Z, Petrova G, Laius O, Sermet C, Langer I, Selke G, Yfantopoulos J, Joppi R, Jakupi A, Poplavska E, Greiciute-Kuprijanov I, Vella Bonanno P, Piepenbrink h, Valk V, Hagen C, Ringerud AM, Plisko R, Wladysiuk M, Marković-Peković V, et al. Pricing of oral generic cancer medicines in 25 European countries; findings and implications. <i>Generics and Biosimilars Initiative Journal (GaBI Journal)</i>. 2019;8(2):49-70. doi: 10.5639/gabij.2019.0802.007.</p> <p>Међу европским здравственим властима постоји значајна забринутост због растућих трошкова за лијекова за лијечење рака и питања одрживости, гдје би повећана употреба јефтиних генерика могла помоћи. Због тога постоји потреба да се свеобухватно документују тренутни и будући аранжмани у вези са цијенама генеричких лијекова против рака широм Европе како би се обезбиједио будући правац. Истраживање је открило питања промјенљивог приступа цијенама генеричких лијекова против рака, да нема забринутости због замјене оралних генеричких лијекова против рака, као и значајна снижења цијена за генеричких капецитабина, иматиниба и темозоломида у односу на оригиналне лијекове. Цијене онколошких лијекова генерално нису специфичне за индикације и на њих не утиче величина популације, иако на њих утичу приступи цијенама. Значајна смањења цијена примијећена за неке генеричке лијекове значе да би здравствене власти требале даље да подстичу употребу генеричких онколошких лијекова када постану доступни како би се финансирало повећање количина и нових онколошких лијекова.</p>	10
2	<p>Godman B, Haque M, McKimm J, Abu Bakar M, Sneddon J, Wale J, Campbell S, Martin AP, Hoxha I, Abilova V, Paramadhas BA Mpinda-Joseph P, Matome M, Lovato Pires de Lemos L, Sefah I, Kurdi A, Opanga S, Jakupi A, Saleem Z, Hassali MA, Kibuule D, Fadare J, Bochenek T, Rothe C, Furst J, Markovic-Pekovic V, et al. Ongoing Strategies to Improve the Management of Upper Respiratory Tract Infections and Reduce Inappropriate Antibiotic Use Particularly Among Lower and Middle-Income countries: findings and implications for the future. <i>Curr Med Res Opin</i> 2020;36(2):301-27. doi: 10.1080/03007995.2019.1700947.</p> <p>Прекомјерна употреба антибиотика је резултирала отпорним микроорганизмима, повећавајући морбидитет, смртност и трошкове. Повећана резистенција на антимикробна средства представља велику пријетњу по јавно здравље, што је резултирало вишеструким кампањама широм земаља за побољшање одговарајуће употребе антимикробних лијекова. Ово укључује рјешавање прекомјерне употребе антимикробних средстава за инфекције горњих дишних путева, посебно у земљама са нижим и средњим приходом гдје постоји највећа неодговарајућа употреба и гдје се употреба антибиотика највише повећала у последњих неколико година. Резултати истраживања указују да остаје велика забринутост у вези са прописивањем и издавањем антибиотика за инфекције горњих дишних путева међу земљама са нижим и средњим приходима. Потребно је побољшано образовање љекара и фармацеута, веће праћење праксе прописивања и издавања и циљане кампање информисања пацијената и здравствене едукације.</p>	10
3	<p>Godman B, McCabe H, Leong T, Mueller D, Martin P, Hoxha I, Mwita J, Rweggerera G, Massele A, Costa J, Nascimento R, Lemos L, Tachkov K, Milushewa P, Patrick O, Niba L, Laius O, Sefah I, Abdulsalim S, Soleymani F, Guantai A, Achieng L, Oluka M, Jakupi A, Logviss K, Hassali M, Kibuule D, Kalemeera F, Mubita M, Fadare J, Ogunleye O, Saleem Y, Hussain S, Bochenek T, Mardare I, Alrasheedy A, Furst J, Tomek D, Markovic-Pekovic V, et al. Fixed dose drug combinations-are they pharmacoeconomically sound? Findings and implications especially for lower-and middle-income countries. <i>Expert Rev Pharmacoecon Outcomes Res</i>. 2020;20(1):1-26. doi:10.1080/14737167.2020.1734456.</p> <p>Постоје позитивни аспекти у погледу прописивања комбинација фиксних доза (ФДК) у односу на прописивање монокомпонентних лијекова. Постоји забринутост која укључује повећане трошкове и њихово ирационално прописивање у неким случајевима. Због тога постоји потреба да се преиспита њихова вриједност међу земљама са нижим и средњим доходом које имају највећу преваленцију и заразних и неинфективних болести и питања приступачности. Закључено је да предности укључују потенцијално смањене нежељене реакције лијекова, повећане стопе придржавања терапије и смањене трошкове. Забринутост укључује повећане шансе за интеракције лијек-лијек, смањену ефикасност, могућност непрецизне дијагнозе и веће неоправдане цијене.</p>	10

4	<p>Moorkens E, Godman B, Huys I, Hoxha I, Malaj A, Keuerleber S, Stockinger S, Mörtenhuber S, Dimitrova M, Tachkov K, Vončina L, Vlahović Palčevski V, Achiotou G, Slabý J, Popelková L, Kohoutová K, Bartels D, Laius O, Martikainen J, Selke G, Kourafalos V, Magnússon E, Einarsdóttir R, Adams R, Joppi R, Allocati E, Jakupi A, Viksna A, Greičiūtė-Kuprijanov I, Vella Bonanno P, Suttorp V, Melien Ø, Plisko R, Mardare I, Meshkov D, Novakovic T, Fürst J, Zara Z, Marković-Peković V, et al. The Expiry of Humira® Market Exclusivity and the Entry of Adalimumab Biosimilars in Europe: An Overview of Pricing and National Policy Measures. <i>Front Pharmacol.</i> 2021;11:591134. p. 1-17. doi: 10.3389/fphar.2020.591134..</p> <p>Од октобра 2018. године биосимилари адалимумаба би могли да уђу на европско тржиште. У неким земљама, као Холандија, високи попусти пријављени за оригинални производ могли су да утичу на улазак биосличних производа на тржиште. Циљ рада је да пружи европски преглед цијена оригиналног адалимумаба, прије и после губитка ексклузивности; да објави промјене у статусу рефундирања за производе адалимумаба; и дискутују о релевантним мјерама које се могу подузети. У мају 2019. биосимилари адалимумаба били су доступни у 24 од 30 земаља које су испитане. Након увођења биосимилара адалимумаба, бројне земље су направиле промјене у вези са статусом рефундације за производе адалимумаба. Цијене оригиналног адалимумаба смањене су након губитка ексклузивности, иако су у 13 земаља остале непромењене. Иако је оригинални адалимумаб најпродаванији производ на свијету, неколико земаља је примијенило посебне политике и праксе за (биосличан) адалимумаб.</p>	10
5	<p>Godman B, Hill A, Simoens S, Selke G, Selke Krulichová I, Zampirolli Dias C, Martin A, Oortwijn W, Timoney A, Gustafsson L, Voncina L, Kwon H, Gulbinovic J, Gotham D, Wale J, Da Silva W, Bochenek T, Allocati E, Kurdi A, Ogunleye O, Meyer J, Hoxha I, Malaj A, Hierländer C, Sauer mann R, Hamelinck W, Petrova G, Laius O, Langner I, Yfantopoulos J, Joppi R, Jakupi A, Greiciute-Kuprijanov I, Vella Bonanno P, Piepenbrink H, Valk V, Wladysiuk M, Marković-Peković V, et al. Potential approaches for the pricing of cancer medicines across Europe to enhance the sustainability of healthcare systems and the implications. <i>Expert Rev Pharmacoecon Outcomes Res.</i> 2021;21(4):527-40. doi: 10.1080/14737167.2021.1884546.</p> <p>Међу европским здравственим властима расте забринутост у вези са повећањем цијена нових лијекова против рака, цијенама које нису нужно повезане са здравственом добити и импликацијама на одрживост њихових здравствених система. Разматран је низ потенцијалних приступа цијенама, укључујући минималне нивое ефикасности за нове лијекове против рака, уговоре о управљаном уласку, анализе вишекритеријумских одлука, диференцијалне цијене, моделе фер цијена.</p>	10
6	<p>Godman B, Simoens S, Kurdi A, Selke G, Yfantopoulos J, Hill A, Gulbinović J, Martin A, Timoney A, Gotham D, Wale J, Bochenek T, Selke Krulichova I, Allocati E, Hoxha I, Malaj A, Hierlander C, Nachtnebel A, Hamelinck W, Mitkova Z, Petrova G, Laius O, Sermet C, Langner I, Joppi R, Jakupi A, Poplavska E, Greiciute-Kuprijanov I, Vella Bonanno P, Piepenbrink H, de Valk V, Plisko R, Wladysiuk M, Marković-Peković V, et al. Variation in the prices of oncology medicines across Europe and the implications for the future. <i>Generics and Biosimilars Initiative Journal (GaBI Journal).</i> 2021;10(2):72-82. doi:10.5639/gabij.2021.1002.008.</p> <p>Здравствене власти се суочавају са све већим изазовима одрживости својих здравствених система због растућих издатака за лијекове, укључујући нове, скупе онколошке лијекове, и промјене у преваленци болести у старијој популацији. На цијене лијекова у европским земљама у великој мјери утиче могућност преговарања о разумним цијенама. Изражена је забринутост да цијене патентираних лекова не падају довољно након увођења јефтинијих генеричких онколошких лијекова. Циљ студије је био да се испитају повезаности између цијена оралних онколошких лијекова, величине популације и бруто домаћег производа прије и после увођења генеричких верзија у одабраним европским земљама током времена.</p>	10
7	<p>Godman B, Egwuenu A, Haque M, Malande O, Schellack N, Kumar S, Saleem Z, Sneddon J, Hoxha I, Islam S, Mwita J, Nascimento R, Godói I, Lum Niba L, Amu A, Acolatse J, Incoom R, Sefah I, Opanga S, Kurdi A, Chikowe I, Khuluza F, Kibuule D, Ogunleye O, Olalekan A, Markovic-Pekovic V, et al. Strategies to Improve Antimicrobial Utilization with a Special Focus on Developing Countries. <i>Life (Basel).</i> 2021;11(6):528. doi: 10.3390/life11060528.</p> <p>Антимикробна резистенција (AMP) је високи приоритет у свим земљама јер повећава морбидитет, смртност и трошкове. Забринутост због AMP резултирала је бројним иницијативама на међународном, националном и регионалном плану за побољшање одговарајуће употребе антибиотика у свим секторима како би се смањила AMP, уз прекомјерну употребу антибиотика погоршану пандемијом COVID-19. Ефикасно суочавање са AMP је кључно за све земље. Дат је наративни преглед текућих активности у свим секторима како би се побољшала употреба антимикробних средстава и ријешили проблеми са вакцинама укључујући COVID-19. Императив је развој нових индикатора квалитета за ванболничку заштиту.</p>	10

8	<p>Saleem Z, Godman B, Azhar F, Kalungia A, Fadare J, Opanga S, Markovic-Pekovic V, et al. Progress on the national action plan of Pakistan on antimicrobial resistance (AMR): a scoping review and the implications. <i>Expert Rev Anti Infect Ther.</i> 2022;20(1):71-93. doi: 10.1080/14787210.2021.1935238.</p> <p>Појава и ширење антимикробне резистенције (AMP) представља пријетњу по јавно здравље. Свјетска здравствена организација је 2015. године представила глобални акциони план за борбу против AMP-а у Скупштини. Пакистански национални акциони план (НАП) за AMP објавило је Министарство националних здравствених служби у мају 2017. Рад је наративни преглед пет компоненти пакистанског НАП написан је како би се продискутовали неки од изазова имплементације НАП за AMP у Пакистану. Закључак је да је потребно свеобухватно јачање система здравствене заштите за адекватну имплементацију НАП, рјешавање континуиране неодговарајуће употребе антимикробних средстава и високе стопе AMP у Пакистану.</p>	10
9	<p>Godman B, Haque M, Leong T, Allocati E, Kumar S, Islam S, Charan J, Akter F, Kurdi A, Vassalo C, Abu Bakar M, Rahim S, Sultana N, Deeba F, Khan H, Alam, Jahan I, Kamal Z, Hasin H, Murshid M, Nahar S, Haque M, Dutta S, Abhayanand J, Kaur R, Rwegerera G, Nascimento R, Godói I, Irfan M, Amu A, Matowa P, Acolatse J, Incoom R, Sefah I, Acharya J, Opanga S, Njeri L, Kimonge D, Kwon H, Bae S, Khuan K, Abubakar AR, Sani I, Khan T, Hussain S, Saleem Z, Malande O, Piloya-Were T, Gambogi R, Ortiz C, Alutuli L, Kalungia A, Hoxha I, Marković-Peković V, et al. The Current Situation Regarding Long-Acting Insulin Analogues Including Biosimilars Among African, Asian, European, and South American Countries; Findings and Implications for the Future. <i>Front. Public Health</i> 2021;9:671961. doi: 10.3389/fpubh.2021.671961</p> <p>Праћена је потрошња аналога дугодјелујућих инсулина у циљу процјене учешћа биосимилара у доступности. Резултати потрошње су указали на ограничену употребу аналога инсулина дугог дејства међу афричким земљама у поређењу са рутинским финансирањем и употребом широм Европе с обзиром на њихове уочене користи. Све већа употреба је такође примијећена међу азијским земљама укључујући Бангладеш и Индију. Забринутост у вези са трошковима и сумња у биосимиларе ограничила је њихову употребу широм Африке, Бразила и Пакистана. Постојала је ограничена употреба биосличног инсулина гларгин од 100 i.j/mL у поређењу са другим биосимиларима, посебно у европским земљама и Кореји. Ово је углавном било вођено малим разликама у цијени између оригинатора и биосимилара, у комбинацији са све већом употребом патентиране формулације од 300 i.j/mL. Идентификоване су бројне активности за побољшање будуће употребе биосличних лијекова.</p>	10
10	<p>Godman B, Fadare J, Kwon H, Zampirolli C, Kurdi A, Godói I, Kibuule D, Hoxha I, Opanga S, Saleem Z, Bochenek T, Marković-Peković V, et al. Evidence-based public policy making for medicines across countries: findings and implications for the future. <i>J Comp Eff Res.</i> 2021;10(12):1019-52. doi: 10.2217/cer-2020-0273.</p> <p>Глобална потрошња лијекове расте до 6% годишње, подстакнута порастом преваленције незаразних болести и новим скупим лијеквима за рак, ријетке болести и друге сложене области. Ово је тешко одржати без реформи. Дат је опсежан наративни преглед објављених радова и контекстуализација резултата како би се пружиле будуће смјернице. Уводе се нови модели за побољшање контролисаног улаза нових лијекова, укључујући уговоре о контролисаном улазу, фер приступе цијенама и праћење прописивања у складу са договореним смјерницама. Такође је успјешно уведено више мјера за побољшање прописивања лијекова. Ово укључује подстицање већег прописивања генеричких лијекова и биосимилара у односу на оригиналне и патентиране лијекове исте класе како би се очували ресурси без угрожавања здравствене заштите. Биће потребно више мјера да би се постигла и задржала универзална здравствена заштита.</p>	10
11	<p>Golić Jelić A, Tasić LJ, Škrbić R, Marinković V, Stoisavljević Šatara S, Stojaković N, Marković Peković V, et al. Pharmacists' clinical knowledge and practice in the safe use of contraceptives: real knowledge vs. self-perception and the implications. <i>BMC Med Educ.</i> 2021;21(1):430. doi: 10.1186/s12909-021-02864-9.</p> <p>Фармацеути су често први здравствени радници са којима се пацијенти обраћају са својим болестима и захтјевима за медицинске информације, што је побољшано након недавне пандемије COVID-19. Од фармацеута у заједници се очекује и захтијева да посједују широк спектар знања и вјештина. Самопроцјена ових компетенција је потребна за њихово самоусавршавање. Циљ рада је процјена клиничког знања и праксе фармацеута у безбједној употреби контрацептива и упоређивање резултата добијених екстерним посматрањем са самопроценом фармацеута о њиховом знању. Способност фармацеута у вршењу објективне самопроцјене свог клиничког знања треба пажљиво проучити у будућности како би у потпуности користили пацијентима.</p>	10

12	<p>Sefah I, Essah D, Haque M, Opanga S, Kumar S, Chikowe I, Kibuule D, Rampamba E, Kalungia A, Phuong T, Saleem Z, Markovic-Pekovic V, et al. COVID-19, Health Care and Self_Medication Issues in Resource-Limited Settings: Findings and Implications Based on Experiences in Ghana. <i>Adv Hum Biol</i> 2021;11(3):224-33. doi.org/10.4103/aihb.aihb_82_21.</p> <p>Постојала је забринутост због нивоа дезинформација у вези са COVID-19 и његовим лијечењем, несташицом лијекова, као и повећаном употребом и цијенама антималярија, антибиотика и производа за хигијену током недавне пандемије. Фармацеути у заједници могу да играју значајну улогу у превенцији и лијечењу болести у борби против COVID-19, укључујући пружање информација о хигијени и доступности лијекова широм Африке и уопште. Постоји потреба да се преиспита улога фармацеута у заједници у спречавању нежељених посљедица током било које пандемије, као и утицај COVID-19 на потражњу, доступност и цијене лијекова предложених за његово управљање. Глобална блокада је утицала на снабдијевање и цијене лијекова у Гани слично као у другим земљама. Фармацеути у заједници могу да играју кључну улогу у подстицању безбједне употребе лијекова, смањењу самомедијације лијековима и планирању токова рада током будућих пандемија, укључујући вакцинације. Они такође могу помоћи у рјешавању потенцијалних дезинформација и њихових посљедица, као и ненамјерних посљедица пандемија.</p>	10
13	<p>Godman B, Wladysiuk M, McTaggart S, Kurdi A, Allocati E, Jakovljevic M, Kalemeera F, Hoxha I, Nachtnebel A, Sauermann R, Hinteregger M, Marković-Peković V, et al. Utilization trend of long-acting insulin analogues including biosimilars across Europe: findings and implication. <i>BioMed Research International</i>. 2021:9996193. doi:10.1155/2021/9996193.</p> <p>Стопе дијабетес мелитуса и повезани трошкови настављају да расту широм Европе, чиме се здравствени ауторитети фокусирају на управљање овим трошковима. Ризик од компликација расте код лоше контроле гликемије. Одобрени аналози инсулина дугог дејства смањује хипогликемију и побољшавају сарадљивост пацијената. Биосимилари могу помоћи у даљем смањењу трошкова. Међутим, до данас, изгледа да је смањење цијена за биослични инсулин гларгин ограничена. Поред тога, произвођач иновативног лијека промијенио је промотивну кампању у корист патентираних формулација у циљу смањења утицаја биосимилара. Резултати указују да се повећава употреба дуго дјелујућих аналога инсулина широм Европе, укључујући земље западне, централне и источне Европе. Међутим, активности оригинатора за пребацавање пацијената на инсулин гларгин веће дозе, у комбинацији са снижењем цијена условљавају ограничено прихватање биосимилара. Идентификован је низ активности за рјешавање овог проблема.</p>	10
14	<p>Pisana A, Wettermark B, Kurdi A, Tubic B, Pontes C, Zara C, Van Ganse E, Petrova G, Mardare I, Fürst J, Roig-Izquierdo M, Melien O, Vella Bonanno P, Banzi R, Marković-Peković V, et al. Challenges and Opportunities With Routinely Collected Data on the Utilization of Cancer Medicines. Perspectives From Health Authority Personnel Across 18 European Countries. <i>Front Pharmacol</i>. 2022;13:873556.p.1-16.doi:10.3389/fphar.2022.873556.</p> <p>Растућа потрошња за нове лијекове против малигну обобољења представља ризик по одрживост универзалног приступа здравственој заштити. Брже стављање лијека у промет нових лијекова за лијечење онколошких обољења, којима недостаје одговарајућа клиничка евалуација ствара неизвјесност у погледу њихове исплативости. Циљ рада је био истражити врсте доступних података за сакупљање информација добијених на нивоу пацијената у различитим државама. Закључено је да студија представља почетну тачку за будућа истраживања прикупљању података на нивоу пацијената за онкологију широм Европе.</p>	10
15	<p>Godman B, Tubic B, Allocati E, Wladysiuk M, McTaggart S, Kurdi A, Haque M, MacBride S, Kalemeera F, Masseur A, Hoxha I, Markovic Pekovic V, et al. Biosimilars are essential for sustainable healthcare systems; however, key challenges remain as seen with long-acting insulin analogues. <i>Journal of Applied Pharmaceutical Science</i> 2022; 12(03):55-72. doi: 10.7324/JAPS.2022.120306.</p> <p>Биосимилари су слични биолошки лијекови чије присуство на тржишту обезбјеђује нижу цијену лијечења. Међутим, неповјерење у биосимиларе је отежало доступност истима. На примјеру аналога дугодјелујућих инсулина приказани су резултати и искуства са доступношћу биосимилари у више држава (на више различитих тржишта).</p>	10

16	<p>Kalinić D, Škrbić R, Vulić D, Stojaković N, Stoisavljević-Šatara S, Stojiljković M, Marković-Peković V, et al. Trends in Antihypertensive Medicine Utilization in the Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina: An Eleven-Year Follow-Up. <i>Front Pharmacol.</i> 2022;15:13:889047. doi: 10.3389/fphar.2022.889047.</p> <p>У последње двије деценије дошло је до значајних промјена у обрасцима употребе антихипертензивних лијекова након нових клиничких испитивања и увођења нових смјерница за лијечење. Циљ истраживања био је да се анализирају обрасци употребе и прописивања антихипертензивних лијекова у Републици Српској, Босна и Херцеговина, током 11-годишњег периода према националним и европским смјерницама за лијечење. На укупну употребу антихипертензивних лијекова у великој мјери су утицале националне и ESH/ESC смјернице и одговарале су позитивној листи лијекова националног фонда здравственог осигурања. Коришћење антихипертензивних лијекова је упоредиво са трендовима коришћења лијекова у другим земљама.</p>	10
17	<p>Bednarčuk N, Golić Jelić A, Stoisavljević-Šatara S, Stojaković N, Marković-Peković V, Stojiljković M, et al. Antibiotic Utilization during COVID-19: Are We Over-Prescribing? <i>Antibiotics (Basel).</i> 2023;12(2):308. doi: 10.3390/antibiotics12020308.</p> <p>Циљеви студије су били анализа употребе антибиотика прије (2018, 2019) и током пандемије COVID-19 (2020), и праксе прописивања антибиотика у ванболничким условима за COVID-19 пацијенте током периода 2020-2022. Стопа антибиотика прописаних ванболничким COVID-19 пацијентима анализирана је коришћењем података медицинске документације од 16.565 пацијената регистрованих са шифром болести B34.2, U07.1 и U07.2 Међународне класификације болести Свјетске здравствене организације, 10. ревизија. Три најчешће прописана антибиотика су азитромицин, амоксицилин/клавуланска киселина и доксицилин. Тренд пренамјене антибиотика за лијечење COVID-19 и других болести могао би бити мач са двије оштрице. Дугорочни ефекат ове праксе може бити повећање отпорности на антимикуробне лијекове и губитак ефикасности антибиотика.</p>	10
18	<p>Kalinić D, Škrbić R, Vulić D, Stoisavljević-Šatara S, Stojaković N, Stojiljković M, Marković-Peković V, et al. Eleven-Year Trends in Lipid-Modifying Medicines Utilization and Expenditure in a Low-Income Country: A study from the Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina. <i>Clinicoecon Outcomes Res.</i> 2023; 29:15:513-23. doi: 10.2147/CEOR.S410711.</p> <p>У последње двије деценије дошло је до значајних промјена у обрасцу употребе лијекова који модификују липиде у складу са новим смјерницама за лијечење засновано на клиничким испитивањима. Циљ студије је био анализа укупне употребе и трошкова лијекова који модификују липиде у Републици Српској, Босна и Херцеговина, током 11-годишњег периода праћења. Употреба лијекова који модификују липиде у Републици Српској је у сталном порасту и увелико је одговарала усвојеним смјерницама лијечења и позитивној листи лијекова Фонда здравственог осигурања. Резултати и трендови су упоредиви са другим земљама, али и даље употреба лијекова за снижавање липида представља најмањи удио у укупној употреби лијекова за лијечење кардиоваскуларних болести у поређењу са земљама са високим дохотком.</p>	10
19	<p>Sono T, Yeika E, Cook A, Kalungia A, Opanga S, Acolatse J, Sefah I, Golić Jelić A, Campbell S, Lorenzetti G, Mustafa Z, Marković-Peković V, et al. Current rates of purchasing of antibiotics without a prescription across sub-saharan Africa; rationale and potential programmes to reduce inappropriate dispensing and resistance. <i>Expert Rev Anti Infect Ther.</i> 2023;21(10):1025-55. doi: 10.1080/14787210.2023.2259106.</p> <p>Антимикуробна резистенција (АМР) изазива глобалну забринутост. Тренутно је највећа смртност од АМР у Африци. Кључни покретач и даље је висок ниво издавања антибиотика без рецепта. Кључни покретачи самомедијације антибиотикима укључивали су висок ниво партиципације за консултације љекара и трошкове антибиотика, путне трошкове, доступност апотека, захтјеви пацијената, ограничено знање о антибиотикима и АМРи слабо спровођење прописа. Активности управљања антибиотикима треба убрзати међу апотекама у заједници заједно са циљевима који се односе на квалитет, уз веће праћење активности фармацеута да би се смањило неодговарајуће издавање. Такве активности, поред едукације пацијената и здравствених радника, требало би да унаприједи одговарајуће издавање антибиотика и смање АМР</p>	10

20	<p>Sono T, Maluleke M, Golić Jelić A, Campbell S, Marković-Peković V, Schellack N, et al. Potential Strategies to Limit Inappropriate Purchasing of Antibiotics without a Prescription in a Rural Province in South Africa; Pilot Study and the Implications. <i>Adv Hum Biol</i> 2024;14(1):60-7. doi: 10.4103/aihb.aihb_127_23.</p> <p>Постоји велика забринутост због растуће стопе антимикробне резистенције (AMP) уз његов накнадни утицај на морбидитет, морталитет и трошкове. У земљама са ниским и средњим приходима кључни покретач AMP је значајна злоупотреба антибиотика у ванболничкој здравственој заштити, а велики проблем је продаја антибиотика без рецепта. У Јужној Африци постоје опречни докази у вези са овом праксом, заједно са растућим стопама AMP. Постоји потреба да се ово даље истражи, посебно у руралнијим подручјима Јужноафричке Републике. Сprovedена је пилот студија којом је потврђена забринутости око степена куповине антибиотика без рецепта. Кључна питања ће се истражити детаљније у цијелој студији.</p>	10
21	<p>Sono T, Maluleke M, Ramdas N, Golic Jelic A, Campbell S, Markovic-Pekovic V, et al. Pilot study to evaluate the feasibility of a patient questionnaire for the purpose of investigating the extent of purchasing antibiotics without a prescription in a rural province in South Africa: Rationale and Implications. <i>Adv Hum Biol</i> 2024;14(2):138-47. doi: 10.4103/aihb.aihb_140_23.</p> <p>Постоји забринутост због растуће стопе антимикробне резистенције (AMP) у земљама, са значајним утицајем на морбидитет, морталитет и трошкове. Међу земљама са ниским и средњим приходима, кључни покретач AMP-а је прекомјерна употреба антибиотика у примарној здравственој заштити, при чему је критична област примјетна продаја антибиотика без рецепта често вођена потражњом пацијената и ограниченим знањем. У Јужној Африци тренутно постоје опречни докази о овој пракси, те је постојала потреба да се истраже ова критична питања међу пацијентима, посебно у руралнијим подручјима. Предузета је пилот студија да се ово ријешити, кроз дескриптивни приступ у два корака. Ово је укључивало два упитника међу пацијентима који излазе из апотека у заједници, након чега су услједили когнитивни интервјуи. Закључено је да у овој пилот студији било забринутости у вези са обимом куповине антибиотика без рецепта, као и са знањем пацијената о антибиотицима и AMP. Обе области биће даље истражене у главној студији.</p>	10
22	<p>Sono T, Marković-Peković V, Godman B. Effective programmes to Reduce Inappropriate Dispensing of Antibiotics in Community Pharmacies Especially in Developing Countries. Editorial. <i>Adv Hum Biol</i> 2024;14(1):1-4. doi: 10.4103/aihb.aihb_128_23.</p> <p>Постоји значајна забринутост због раста стопе антимикробне резистенције (AMP) широм земаља, што утиче на пораст морбидитета, морталитета и трошкова. Као резултат тога, AMP се све више се посматра као сљедећа пандемија ако се не предузму правовремене активности глобално и унутар земаља да се смањи неодговарајуће прописивање и издавање, чиме се смањује AMP. Кључне активности унутар земаља укључују подстицање израде и примјене националних акционих планова за смањење AMP. У раду је дат кратки осврт на факторе који утичу на повећану употребу антибиотика и могуће приједлоге за побољшање, посебно у земљама са ниским и средњим дохотком и Јужноафричку Републику</p>	10
Укупно:		220

научни рад објављен у научном часопису међународног значаја (8 бодова)

Наслов публикације		бод
1	<p>Tubic B, Marković-Peković B, Jungić S, Allocati E, Godman B. Availability and accessibility of monoclonal antibodies in Bosnia and Herzegovina: Findings and implications. <i>Medicine Access@Point of Care</i> 2021, Volume 5: 1 -7. doi: 10.1177/23992026211027692.</p> <p>Моноклонска антитијела представљају најбројнију и најзначајнију групу биотерапеутика; типично су скупии за здравствене системе и пацијенте. Због тога је приступ моноклонским антитијелима проблем за многе пацијенте, посебно у земљама централне и источне Европе. Биосимилари потенцијално нижом цијеном могу утицати на смањење трошкова, иако постоји забринутост за њихову ефикасност и безбједност. Циљ студије је био процијенити доступност и употребу биолошких лијекова, укључујући биосличне лијекове у Босни и Херцеговини (БиХ).Процијенјена је доступност моноклонских антитијела на листама лијекова који се финансирају од стране здравственог осигурања у БиХ у односу на одобрена моноклонска антитијела у Европи и Сједињеним Америчким Државама, као и конкретно доступност инсулина гларгин и његових биосимилара. Резултати показују задовољавајућу доступност моноклонских антитијела у БиХ, што је охрабрујуће. Међутим, тренутна употреба је ограничено на њих неколико, што представља забринутост за његу пацијената, посебно због ограничене употребе биосимилара. Ограничену употребу моноклонских антитијела укључујући биосимиларе, треба ријешити у БиХ како би се побољшала доступност биотерапеутика и омогућила боља здравствена њега за пацијенте унутар ограничених ресурса.</p>	8

2	<p>Marković-Peković V. Regulation of the apothecary activity in Bosnia and Herzegovina over the Austro-Hungarian period. <i>Med Glas (Zenica)</i> 2021; 18(2): 343-51. doi: 10.17392/1355-21.</p> <p>Циљ рада био је представити прописе који су уређивали рад апотека у Босни и Херцеговини за вријеме аустроугарске владавине (1878-1918). Већ 1879. године наређује се обавезно посједовање универзитетске дипломе за обављање праксе фармације и медицине, чиме се предузимају почетни кораци у борби против надрилекарства. Производња и издавање лијекова постали су искључива надлежност фармацеута. Закон о апотекама усвојен 1907. године свеобухватно је регулисао апотекарску дјелатност. Апотекарска дјелатност је била регулисана као занат, а не као здравствена делатност. У овом периоду фармација је постала регулисана професија са образованим и квалификованим кадровима. Број јавних апотека и квалификованог особља је растао. Сви донесени прописи допринијели су развоју и унапређењу апотекарске дјелатности у посматраном периоду и поставили темеље за будући развој струке.</p>	8
---	--	---

Укупно: 16

научни рад националног значаја објављен у републичком научном часопису друге категорије (3 бода)

Наслов публикације		бод
1	<p>Marković-Peković V. Javne apoteke u Sarajevu u austrougarskom periodu. <i>Glasnik udruženja arhivskih radnika Republike Srpske</i> 2020;12(12):93-106. doi: 10.7251/GUARS2012091M.</p> <p>У раду су приказане јавне, грађанске апотеке које су отворене у Сарајеву у периоду аустроугарске владавине. Успостављањем аустроугарске управе регулисана је апотекарска дјелатност и отпочело је отварање већег броја јавних, цивилних апотека. Концесије за отварање апотеке углавном су добијали странци, јер није било домаћих фармацеута. Прва модерна апотека у овом периоду отворена је 1878. године, а последња 1913. године. У периоду 1898 -1918 у граду су отворене само две нове апотеке, а током четрдесет година аустроугарске владавине радило је укупно седам. Својим радом фармацеути су заједно са својим савременицима допринели унапређењу здравствене заштите у граду, као и грађанске културе и општег развоја друштва.</p>	3

Укупно: 3

активно учешће на међународном научном скупу од посебног значаја (7 бодова)

Наслов публикације		бод
1	<p>Đermanović M, Marković-Peković V, Bojanić Lj, Godman B, Zrnić K. Eight-year study of antibiotics in the Republic of Srpska (2010-2017); findings and implications. European Drug Utilization Research Group Conference 2020. 4-7 March 2020, Szeged, Hungary. <i>EuroDURG 2020 Abstract book</i>. Abstrakt F-TS8-4, p. 30. Дио информација о Конгресу доступан је на линку: https://www.pharmacoepi.org/ISPE/assets/File/Vaccine%20SIG/EuroDURG%202020%20Post%20Conference%20Report_FINAL.docx.pdf</p> <p>Било је више иницијатива за побољшање употребе антибиотика у Републици Српској у посљедњих неколико година, укључујући образовне активности са свим кључним групама заинтересованих страна, већу контролу над самокуповином антибиотика и ограничења рефундација. Циљ студије је анализира укупне употребе антибиотика након ових иницијатива и процјена да ли су потребне додатне мјере. Закључено је да су вишеструке интервенције у Републици Српској помогле да се побољша употреба антибиотика.</p>	7

Укупно: 7

активно учешће на међународном научном скупу (5 бодова)

Наслов публикације		бод
--------------------	--	-----

1	Bojanić Lj, Đermanović M, Marković-Peković V , Golić Jelić A. Pharmacoepidemiological analysis of antibiotic consumption in 2019 and 2020-the impact of the COVID-19 pandemic on consumption. VIII Congress of Pharmacists of Serbia with International Participation. 12-15 oktobar 2021, Beograd, Srbija. <i>Arch. farm.</i> 2022;72 (4 Suppl.):S349-S350. https://aseestant.ceon.rs/index.php/arhfarm/article/view/38552	5
1	Циљ студије је да се уради опсервациона анализа ванболничке потрошње лијекова у 2019. и 2020. години, прије и након појаве пандемије. Подаци показују пораст укупне потрошње за чак 54,4%. Закључено је да је потребно извршити детаљну фармакоепидемиолошку анализу ванболничке потрошње антибиотика због потенцијалне нерационалне употребе антибиотика у лијечењу вирусне COVID-19 инфекције, те предузети даље мјере за рационализацију потрошње, а тиме и смањење антимикробне резистенције.	
2	Bojanić Lj, Đermanović M, Golić Jelić A, Marković-Peković V , Bojanić A. Observational analysis of outpatient consumption of anticoagulants in the Republic of Srpska during the period from 2019 to 2021. 5th Congress of Pharmacists of Bosnia and Herzegovina with International Participation. 9-12.11.2023, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. <i>Abstract book</i> p.86. https://kongresfarmaceuta.ba/en/program-2/	5
2	Циљ студије је анализа ванболничке потрошње антикоагуланса у периоду од 2019. до 2021. године у Републици Српској. С обзиром на повећање удјела обољења циркулаторног система, без обзира да ли се ради о примарној болести или компликацији инфекције вирусом цовид-19, потврђено је очекивано повећање употребе антиромботичких средстава, те је неопходно даље праћење потрошње и детаљан фармакоепидемиолошка анализа са циљем евалуације ефикасности терапије и рационализације праксе прописивања и смањење нежељених ефеката уколико је присутна нерационална употреба.	
Укупно:		10

активно учешће на научном скупу републичког значаја (1 бод)		
Наслов публикације		бод
1	Симпозијум „Дани науке Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци“, 3-4.11. 2022. године, Бања Лука, презентација на Симпозијуму. Доц. др Ванда Марковић-Пековић је као један од коаутора оралном презентацијом представила рад „Progress on the national action plan of Pakistan on antimicrobial resistance (AMR): a narrative review and the implications“ објављен у часопису Expert Review of Anti-infective Therapy (импакт фактор 5.854/2021) у јануару 2022. године.	1
Укупно:		1

објављена монографија републичког значаја (3 бода)		
Наслов публикације		бод
1	Марковић-Пековић В. Апотекарство на територији Босне и Херцеговине у аустроугарском периоду. (ISBN 978-99976-26-87-5; COBISS,RS-ID 136954881)(2022) У монографији је представљена апотекарска дјелатност у Босни и Херцеговини у периоду од 1878. до 1918. године. Овај период је изабран јер се тада догађа осјетни преокрет у развоју здравствених прилика у Босни и Херцеговини, а тиме и у апотекарској дјелатности. Апотекарство постаје уређено низом прописа и отварају се апотеке широм Босне и Херцеговине, које почињу водити искључиво универзитетски образовани магистри фармације. Дескриптивним истраживањем обухваћен је окупациони (1878-1908) и анексиони (1908-1918) период аустроугарске власти, који су приказани као цјелина. Хронолошки је приказана најважнија регулатива у области апотекарства, апотекари који су отварали прве модерне апотеке и рекламе фармацеутских препарата и козметичких средстава које су се могле наћи у аустроугарским и босанскохерцеговачким апотекама.	3
Укупно:		3

активно учешће на научном скупу са међународним учешћем (3 бода)		
Наслов публикације		бод

1	<p>Golić Jelić A, Tasić Lj, Škrbić R, Marinković V, Stoisavljević Šatara S, Stojaković N, Marković-Peković V. et al. Alati za procjenu farmakoterapijskog znanja i prakse u pogledu primjene oralne i urgentne kontracepcije. 24. Simpozijum farmaceuta Republike Srpske s međunarodnim učešćem. 2. 10. 2021., Banja Vrućica, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina. <i>Zbornik radova</i>, str. 6-8.</p> <p>За потребе овог истраживања изабрана су два клиничка сценарија из области женског репродуктивног здравља (савјетовање о сигурној употреби оралне и ургентне контрацепције). Осигуравање правилне и комплетне услуге савјетовања од странефармацеута у погледу примјене оралне и ургентне контрацепцијекод жена у репродуктивном периоду представља снажан алат у циљу спречавања нежељених трудноћа. Систем пружања услуга из области планирања породице у БиХ заснива с првенствено на гинекологима. Само они имају право прописивања контрацептива и представљају најбољи изворинформација за пацијентицена тему планирања породице.У вези са репродуктивним здрављем фармацеути имају кључну улогу за примјену ургентне хормонске контрацепције која се може издавати и без љекарског рецепта, као и у савјетовању пацијентице у вези са примјеном других метода контрацепције.</p>	3
Укупно:		3
научни рад националног значаја објављен у републичком научном часопису прве категорије (5 бодова)		
Наслов публикације		бод
1	<p>Berendika J, Jungić S, Tubić B, Rakita I, Vještica M, Đokanović D, Gojković Z, Mirčeta N, Petković S, Marković-Peković V. First Experiences With the Use of Targeted and Immunotherapy in the Treatment of Cutaneous Melanoma: a Single Centre Experience. <i>Scr Med</i> 2022;53(1):29-35. doi:10.5937/scriptamed53-35502.</p> <p>До прије десет година меланом стадијума четири третиран је као болест са изузетно лошом прогнозом. Стандардна терапија током овог периода била је хемиотерапија дакарбазином. Пацијенти бољег општег стања лијечени су имунотерапијом цитокином ИЛ-2. У последњих десет година осам лијекова је одобрено од стране Америчке агенције за храну и лијекове за терапију меланома. Циљ студије био је да се одреди стопа објективног одговора, медијана укупног преживљавања, медијана преживљавања без прогресије болести и безбједност нове имунотерапије у комбинацији са циљаном терапијом код пацијената са узнапредовалим и метастатским меланом коже у Универзитетском клиничком центру Републике Српске (УКЦРС). На основу резултата и искуства са циљаном и имунотерапијом у УКЦРС, закључено је да у условима када је приступ лијековима ограничен, највећу корист имају пацијенти који испуњавају критеријуме за имунотерапију.</p>	5
2	<p>Marković-Peković V. The First Modern Pharmacy in Banja Luka: The Brammer Family, Three Generations of Pharmacists. <i>Scr Med</i> 2020;51(4):284-91. doi:10.5937/scriptamed51-28772.</p> <p>Апотекарска дјелатност у Босни и Херцеговини регулисана је 1879. године Наредбом Земаљске владе, на почетку аустроугарске окупације. Власник апотеке је морао да има докторат хемије или диплому магистра фармације стечену на неком аустроугарском факултету. Закон о апотекама усвојен је 1907. године. Прву модерну апотеку у Бањој Луци отворио је Мориц Брамер 1879. године. Апотеку је наслиједио његов син Роберт, који је имао синове Ернеста, Ханса и Алфреда, фармацеуте. Ернест је наслиједио очеву апотеку у којој је радио од 1921.године, а ту је радио и Ханс, такође писац и публициста. У Израел је емигрирао 1949.године. Прије Другог свјетског рата Алфред је имао апотеку и дрогерију у Загребу. Породица Брамер, позната бањалучка породица, дала је велики допринос културном и друштвеном развоју града у времену у којем су живјели.</p>	5
3	<p>Marković-Peković V. Public pharmacies on the Territory of Bosnia and Herzegovina Over the Austro-Hungarian Rule. <i>Scr Med</i> 2022; 53 (3): 255-641. doi: 10.5937/scriptamed53-39934.</p> <p>Усвајањем закона о аустроугарској владавини (1878-1918) апотекарска дјелатност у Босни и Херцеговини (БиХ) постала је регулисана професија, што је омогућило долазак дипломираних фармацеута. Циљ рада био је да се представи у којим градовима на територији БиХ су отворене јавне апотеке у овом периоду и њихови власници. Доласком магистара фармације из свих крајева Аустроугарске почиње да се отвара све већи број јавних апотека. Концесије за отварање апотека у почетку су даване странцима који су завршили студије фармације на аустроугарским универзитетима. У почетку није било локално образованих фармацеута, а први се појављују крајем 19. и почетком 20. вијека. У овом периоду отворена је најмање једна апотека у многим градовима, двије су радиле у Бањој Луци, Мостару, Тузли и Бијељини и седам у Сарајеву. Двадесет година након окупације отворене су јавне апотеке у власништву магистара фармације у тридесет три града широм БиХ, а 1918. године било је четрдесет осам јавних апотека у тридесет осам градова. Повећање броја отворених апотека и квалификованог апотекарског особља допринијело је побољшању струке, здравствених и социјалних прилика у земљи у овом периоду.</p>	5

4	<p>Marković-Peković V, Bojanić Lj, Stoisavljević-Šatara S. The characteristics of the outpatient utilisation of medicines in the Republic of Srpska in the period 2009-2017. <i>Scr Med</i> 2019;50(4):167-76. doi: 10.5937/scriptamed50-23716.</p> <p>Праћење и мјерење коришћења лијекова омогућава процјену квалитета употребе лијекова, обезбјеђивање података заснованих на доказима за унапређење праксе прописивања и рационалнију употребу лијекова. Циљ студије био је да се анализирају модели коришћења лијекова и упореде резултати са другим земљама. Подаци о коришћењу лијекова преузети су из националне базе података у Институту за јавно здравство Републике Српске. У овој студији уочен је тренд повећања употребе лијекова, а резултати су упоредиви са другим земљама. Уочене су варијације међу земљама у лијековима избора унутар класе, као и у обиму употребе лијекова.</p>	5
Укупно:		20

д) Чланство у комисији или успјешно реализовано менторство

Чланство кандидата у комисији за одбрану мастер или магистарског рада или докторске дисертације, или успјешно реализовано менторство кандидата на другом или трећем циклусу студија.

ДА
 НЕ

1. Члан Комисије за оцјену и јавну одбрану завршног рада трећег циклуса кандидата Ане Голић Јелић под насловом „Развој и адаптација за едукативне програму професионалном усавршавању кандидата“.
Одлука Наставно-научног вијећа Фармацеутског факултета Универзитета у Београду 01.број 92/1, од 11.01.2022. године.
2. Члан Комисије за оцјену и јавну одбрану завршног рада трећег циклуса кандидата Захиде Бинакај под називом „Улога магистра фармације у ефикасности фармакотерапије код пацијената са депресијом: оснаживање пацијената са депресијом кроз примјену фармацеутске његе“.
Одлука Сената Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.1717-9/22, од 08.09.2022. године.
3. Члан Комисије за оцјену и јавну одбрану завршног рада трећег циклуса кандидата Драгана Калинића под називом „Анализа употребе кардиоваскуларних лијекова у Републици Српској и усаглашеност њихове употребе са клиничким смјерницама“.
Одлука Сената Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.1515-53/23, од 06.07.2023. године

ИСПУЊЕНОСТ ОБАВЕЗНИХ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Означити да ли кандидат испуњава обавезне услове за избор

ДА
 НЕ

IV. ДОПУНСКИ УСЛОВИ

1) Стручно-професионални допринос	
сарадник на научно-истраживачком, стручном, односно умјетничком пројекту (3 бода)	
Назив рада	бод

1	<p>Значај и улога имунотерапије и циљане терапије у лијечењу меланома и карцинома плућа. Број пројекта: 1257009</p> <p>Циљ пројекта/ истраживања је показати ефикасност и безбједност примјене најновије имунотерапије и циљане терапије током лијечења пацијената са метастатским меланомом и локално узнапредовалим и метастатским неситноћелијским карциномом плућа.</p> <p>Руководилац пројекта: проф. др Биљана Тубић; Пројектни тим: проф. др Весна Гајанин, доц. др Саша Јунгић, доц. др Ванда Маковић-Пековић, мр Иванка Ракита;</p> <p>Сагласност Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске за судјеловање доц. др Ванда Марковић-Пековић број 19/6-020/961-54/18 од 11.1.2021. године.</p> <p>Информација доступна на профилу доц. др Ванда Марковић-Пековић, Универзитет у Бањој Луци: https://www.unibl.org/fis/zaposlen/5657-vanda-markovic-pekovic</p>	3
Укупно:		3
чланство у уређ. одбору науч./умјетн. часописа или зборника радова или чланство у организ. одбору пројекта из области култ.(5 бодова)		
Назив рада		бод

1	<p>Помоћни уредник (<i>Assistant Editor</i>) часописа <i>Frontiers of Pharmacology</i> (импакт фактор 5.6), секција <i>Pharmaceutical Medicine and Outcomes Research</i> (раније <i>Drug Outcomes Research and Policies</i>).</p> <p><i>Frontiers in Pharmacology</i> је водећи часопис у свом подручју, који бјављује строго рецензирана истраживања из различитих дисциплина, укључујући основну и клиничку фармакологију, медицинску хемију, фармацију и токсикологију. Часопис има 19 секција, свака има главног уредника, помоћне уреднике и рецензенте. Помоћни уредници су особе које долазе из академске заједнице своје земље, имају одређено професионално искуство и који објављују радове из подручја којима се бави часопис.</p> <p>Доц. др Ванда Марковић-Пековић ангажована као помоћни уредник у секцији <i>Pharmaceutical Medicine and Outcomes Research</i> на позив главног уредника секције. Помоћни уредник води цјелокупни поступак рецензије рада и предлаже прихватање или одбијање рада главном уреднику секције, чија је одлука коначна.</p> <p>Листа чланова Уређивачког одбора (<i>Editorial Board</i>) наведене секције часописа доступна је на линку https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/editors.</p> <p>Радови објављени у наведеном часопису гдје је помоћни уредник била доц. др Ванда Марковић-Пековић (доступни су и на њеном профилу секције часописа https://loop.frontiersin.org/people/705623/editorial):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yang J, Zhao X, Li J, Zhang K, Zhang Z, Chang S, Fu D, Lyu X, Zhang X, Shao Y. Creating China's Biosimilar Drugs Regulatory System: A Calculated Approach. <i>Front. Pharmacol.</i> 2022; 13:815074. doi: 10.3389/fphar.2022.815074. 2. Al Zoubi S, Gharaibeh L, Jaber HM, Al-Zoubi Z. Household Drug Stockpiling and Panic Buying of Drugs During the COVID-19 Pandemic: A Study From Jordan. <i>Front. Pharmacol.</i> 2021, 12:813405. doi: 10.3389/fphar.2021.813405. 3. Yin J, Li H, Sun Q. Analysis of Antibiotic Consumption by AWaRe Classification in Shandong Province, China, 2012 -2019: A Panel Data Analysis. <i>Front. Pharmacol.</i> 2021; 12:790817. doi: 10.3389/fphar.2021.790817. 4. Kardas P, Urbanski F, Lichwierowicz A, Chudzynska E, Kardas G, Czech M. Prevalence and Age Structure of Polypharmacy in Poland: Results of the Analysis of the National Real-World Database of 38 Million Citizens. <i>Front. Pharmacol.</i> 2021; 12:655364. doi: 10.3389/fphar.2021.655364 5. Awad A, Alhadab A, Albassam A. Medication-Related Burden and Medication Adherence Among Geriatric Patients in Kuwait: A Cross-Sectional Study. <i>Front. Pharmacol.</i> 2020; 11:1296. doi: 10.3389/fphar.2020.01296. 6. Haseeb A, Faidah HS, Al-Gethamy M, Iqbal MS, Barnawi AM, Elahe SS, Bukhari DN, Noor Al-Sulaimani TM, Fadaaq M, Alghamdi S, Almalki WH, Saleem Z, Elrggal ME, Khan AH, Algarni MA, Ashgar SS, Hassali MA. Evaluation of a Multidisciplinary Antimicrobial Stewardship Program in a Saudi Critical Care Unit: A QuasiExperimental Study. <i>Front. Pharmacol.</i> 2021; 11:570238. doi: 10.3389/fphar.2020.570238. 7. Lopes LC, Godman B, Bergamaschi CC, Barberato-Filho S, Silva MT. Editorial: New Horizons in Health- Promoting Technologies: From Development to Rational Use. <i>Front. Pharmacol.</i> 2020; 11:1180. doi: 10.3389/fphar.2020.01180. 8. Mascolo A, Scavone C, Bertini M, Brusco S, Punzo F, Pota E, Di Martino M, Di Pinto D, Rossi F. Safety of Anticancer Agents Used in Children: A Focus on Their OffLabel Use Through Data From the Spontaneous Reporting System. <i>Front. Pharmacol.</i> 2020; 11:621. doi: 10.3389/fphar.2020.00621. 9. Park J, Bae S, Lee T-J, Son K-B. Marketing and Pricing Strategies of Blockbuster Drugs in the South Korean Market: A 15-Year Retrospective Cohort Study for Choline Alfoscerate. <i>Front. Pharmacol.</i> 2020; 11:232. doi: 10.3389/fphar.2020.00232. 10. Koyuncu O, Gursoz H, Alkan A, Cetintas HC, Pasaoglu T, Mashaki Ceyhan E, Walker S. Evaluation of the Performance of the Turkish Regulatory Agency: Recommendations for Improved Patients' Access to Medicines. <i>Front. Pharmacol.</i> 2020; 10:1557. doi: 10.3389/fphar.2019.01557. 11. Moreno Juste A, Menditto E, Orlando V, Monetti VM, Gimeno Miguel A, Gonzáles Rubio F, Aza-Pascual-Salcedo MM, Cahir C, Prados Torres A, Riccardi G. Treatment Patterns of Diabetes in Italy: A Population-Based Study. <i>Front. Pharmacol.</i> 2019; 10:870. doi: 10.3389/fphar.2019.00870. <p>Доц. др Ванда Марковић-Пековић је, уз ангажман као помоћни уредник у овом часопису, ангажована и као рецензент.</p>	5
2	<p>Члан Уређивачког одбора часописа <i>Scripta medica</i></p> <p><i>Scripta medica</i> је интернационални часопис Друштва доктора Републике Српске и Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци који објављује оригиналне чланке и чланке који имају за циљ да едукују и обавијесте љекаре и стручњаке сродних дисциплина.</p> <p>Чланови уређивачког одбора доступни су на линку часописа: https://scriptamedica.com/editorial-board/</p>	5
Укупно:		10
рецензирање радова у међунар. науч. часописима, рецензирање међународних или домаћих научних пројеката, кустоски рад на међунар. изложбама (1 бод)		
Назив рада		бод
1	<p>Рецензент рада објављеног у часопису <i>Frontiers of Pharmacology</i>: Hu R, Yuan T, Wang H, Zhao J, Shi L, Li Q, Zhu C, Su N, Zhang S. Efficacy, safety and immunogenicity of etanercept biosimilars versus reference biologics in patients with rheumatoid arthritis: A metaanalysis. <i>Front. Pharmacol.</i> 2023; 14:1089272. doi: 10.3389/fphar.2023.1089272.</p> <p>Рад је доступан и на линку: https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2023.1089272/ful</p>	1

2	Рецензент рада објављеног у часопису <i>Frontiers of Pharmacology</i> : Luz T, Castro A, Marques I, Cota B, Alves J, Law M. Performance of a pharmaceutical services regionalization strategy policy in Minas Gerais, Brazil: Pre-post analysis from ERAF project. <i>Front. Pharmacol.</i> 2022; 13:953990. doi: 10.3389/fphar.2022.953990. Рада је доступан и на линку: https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.953990/full	1
3	Рецензент рада објављеног у часопису <i>Frontiers of Pharmacology</i> : Nemet M, Vasilić M, Tomas A. Lipid-Lowering Effects of Carob Extracts (<i>Ceratonia siliqua</i>): Proposed Mechanisms and Clinical Importance. <i>Front. Pharmacol.</i> 2022; 13:921123. doi: 10.3389/fphar.2022.921123. Рада је доступан и на линку: https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.921123/full	1
4	Рецензент рада објављеног у часопису <i>Frontiers of Pharmacology</i> : Cho H, Chae J, Yoon S, Kim D. Aging and the Prevalence of Polypharmacy and Hyper-Polypharmacy Among Older Adults in South Korea: A National Retrospective Study During 2010 -2019. <i>Front. Pharmacol.</i> 2022; 13:866318. doi: 10.3389/fphar.2022.866318. Рада је доступан и на линку: https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.866318/full	1
5	Рецензент рада објављеног у часопису <i>Frontiers of Pharmacology</i> : Zhao M, Gillani A, Ji D, Feng Z, Fang Y, Yang C. Impact of the Low-Price Medicine Policy on Medicine Supply in China: An Interrupted Time-Series Analysis. <i>Front. Pharmacol.</i> 2021; 12:621307. doi: 10.3389/fphar.2021.621307. Рада је доступан и на линку: https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2021.621307/full	1
6	Рецензент рада објављеног у часопису <i>Scripta Medica</i> : Jovic J, Milijasevic B, Vukmirovic S, Vasovic V, Mikov M, Mooranian A, Al-Salami H, Golocorbin-Kon S. Pharmacokinetic and Drug Absorption Profiles of the Anti-hyperglycaemic Agent Gliclazide in Oral Tissue-Targeted Microcapsules in Rats. <i>Scr Med</i> 2020;51(1):15-20.doi:10.5937/scriptamed51-25521. Рада је доступан и на линку: https://aseestant.ceon.rs/index.php/scriptamed/article/view/25521/15173	1
7	Рецензент рада објављеног у часопису <i>Scripta Medica</i> : Jain M, Kakkar S, Bansal A, Kapadia R. A Cross-Sectional Study of Prescribing Pattern of Antimicrobial Agents Among Inpatients of a Tertiary Healthcare Centre. <i>Scr Med</i> 2020;51(3):203-8.doi:10.5937/scriptamed51-28092. Рада је доступан и на линку: https://aseestant.ceon.rs/index.php/scriptamed/article/view/28092/15956 .	1
8	Рецензент рада поднесеног у часопис <i>Scripta Medica</i> : Patients' Perception of Community Pharmacy Practice in Bosnia and Herzegovina. Рецензија је урађена и поднесена електронским путем у систем за рецензију часописа, мај 2024. (линк https://aseestant.ceon.rs/index.php/scriptamed/submissions)	1
Укупно:		8

чланство у програмском или организ.одбору научне конферен., односно чланство у струч. жирију умјетн. или спортске маниф.(5 бодова)

Назив рада		бод
1	Члан Научног одбора IV Конгреса фармацеута у Босни и Херцеговини са међународним учешћем „Нови трендови у фармацији“, 10-13.10. 2019. године, Сарајево, Босна и Херцеговина. IV Конгрес фармацеута Босне и Херцеговине, са међународним учешћем, у организацији Фармацеутске коморе ФБИХ, Фармацеутског друштва Републике Српске, Фармацеутског факултета Универзитета у Мостару, Универзитета у Сарајеву и Тузли, те Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци одржан је у Сарајеву. Конгрес, којем је присуствовао велики број учесника, је прилика за стицање нових знања и перманентно образовање, окупио је велики број предавача из области биомедицине и здравства. У оквиру конгреса одржан је и округли сто на тему будућности фармације у Босни и Херцеговини. Чланови Организационог одбора и Научног одбора Конгреса наведени су у Књизи сажетакa, страница 2 (од 358).	5
Укупно:		5

2) Допринос академској и широј заједници

учешће у изради законских или стратешких аката на нивоу универзитета или Републике Српске и БиХ (5 бодова)	
Назив рада	бод
<p>1 Члан Стручног вијећа Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине.</p> <p>Стручно вијеће је стручно, регулаторно, савјетодавно и контролно тијело Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине (Агенција) чија је улога прописана Законом о лијековима и медицинским средствима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 58/08).</p> <p>Стручно вијеће је, између осталог, надлежно за утврђивање политике лијекова и медицинских средстава у цијелој БиХ коју доноси Савјет министара БиХ, дефинисање стратешких циљева Агенције, доношење подзаконских аката на основу овог Закона, обављање надзора над цјелокупним радом Агенције.</p> <p>Чланове Стручног вијећа именује Вијеће министара БиХ.</p> <p>Доц. др Ванда Марковић-Пековић именована је као члан на приједлог Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске у периоду 2008-2017 („Службени гласник БиХ“, број 105/08) и периоду 2018-2022 („Службени гласник БиХ“, број 24/18).</p> <p>Регулатива из надлежности Агенције за лијекове и медицинска средства БиХ доступна је на интернет страници институције https://almbih.gov.ba/</p>	5
Укупно:	5

3) Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким, односно институцијама културе или умјетности у земљи и иностранству

ИСПУЊЕНОСТ ДОПУНСКИХ УСЛОВА

Означити да ли кандидат испуњава допунске услове за избор

ДА

НЕ

Приказ укупног броја бодова кандидата:

ОПИС	УКУПНО
Вредновање наставничких способности	9.4
Научноистраживачки рад	283
Стручно-професионални допринос	26
Допринос академској и широј заједници	5
Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким, односно институцијама културе или умјетности у земљи и иностранству	0
Укупно:	323.4

V. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико се на Конкурс пријавило више кандидата, у Закључном мишљењу обавезно је навести ранг листу свих кандидата са назнаком броја освојених бодова, на основу које ће бити формулисан приједлог за избор/неизбор.

На конкурс за наставника на Медицинском факултету Универзитета у Бањој Луци за ужу научну област Социјална фармација и фармацеутска пракса, објављеном у дневном листу "Глас Српске" 17.07.2024. године и на интернет страници Универзитета у Бањој Луци пријавио се један кандидат, доц. др Ванда Марковић-Пековић.

Након детаљног прегледа достављеног конкурсног материјала, Комисија је утврдила да пријављена кандидаткиња испуњава све услове прописане Законом о високом образовању Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19, 40/20) и Статутом Универзитета у Бањој Луци за звање ванредног професора.

На основу наведеног, а узимајући у обзир обавезне услове, вредновање научно-истраживачког и наставног рада кандидата, Комисија предлаже Научно-наставном вијећу Медицинског факултета и Сенату Универзитета у Бањој Луци да се доц. др Ванда Марковић-Пековић изабере у звање ванредног професора Медицинског факултет Универзитета у Бањој Луци за ужу научну област Социјална фармација и фармацеутска пракса.

Потпис чланова комисије

1 Проф. др Свјетлана Стоисављевић Шатара, редовни професор, ужа научна област Фармакологија, клиничка фармакологија и токсикологија, Универзитет у Бањој Луци, предсједник, с.р.

2 Проф. др Ирена Касагић-Вујановић, ванредни професор, ужа научна област Аналитика лијекова, Универзитет у Бањој Луци, члан, с.р.

3 Проф. др Валентина Маринковић, редовни професор, ужа научна област Социјална фармација и истраживање фармацеутске праксе, Универзитет у Београду, члан, с.р.

У Бањој Луци и Београду, 21.8.2024. године

VI. ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Образложење члан(ов)а Комисије о разлозима издвајања закључног мишљења.

Потпис чланова комисије

1 _____

У Бањој Луци, __. __. ____ . година